

การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย

Youth's Political Awareness Affecting the General Election of Thailand

¹ณฐมน หมวกฉิม (Nathamon Muckchim)

²สุรพล สุยะพรหม (Surapon Suyaprom)

³ยุทธนา ปราณีต (Yuttana Praneet)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

Email: Lux-nitta@hotmail.com

Received July 24, 2021; **Revised** September 26, 2021; **Accepted** February 5, 2022

Abstract

This research has the following objectives: 1. To study the state of youth' political alertness affecting of Thai general election. 2. To study the factors influencing the youth' political alertness affecting of Thai general election and 3. To present the youth' political alertness affecting of Thai general election that affects by the principle of Iddhipada 4 to create political alertness of youth in democracy. Research methodology is a mixed method. The qualitative research collected data from 24 key informants by in-depth interview. The data were analyzed by descriptive interpretation. In the quantitative research, data were collected with a questionnaire from 400 samples. The research instrument was a questionnaire with a confidence value of 0.95. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results revealed that 1. Political culture has a greater effect on the political alertness of youths than the political facilitating institutions. 2. Actors influencing the youth' political alertness affecting of Thai general election overall was at a high level. The regression equation had 37.7 percent predictive power. 3. Promotion of youth' political alertness affecting of Thai general election according to the principle of Iddhipada 4 were Chanda Viriya Chitta Vimansa is good for strengthening the youth against the political alertness of the youth.

Keywords: Political Alertness; Democracy; Youth

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพของการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง และ 3. เพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 24 รูป/คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรในการวิจัย คือ เยาวชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในกรุงเทพมหานคร วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1. วัฒนธรรมทางการเมืองมีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนมากกว่าสถาบันกลุ่มเกลาทางการเมือง 2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสมการถดถอยมีอำนาจในการทำนาย คิดเป็นร้อยละ 37.7 และหลักอิทธิบาท 4 เป็นสิ่งที่ดีต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เยาวชนต่อการตื่นตัวทางการเมือง

คำสำคัญ: การตื่นตัวทางการเมือง; ประชาธิปไตย; เยาวชน

บทนำ

การตื่นตัวทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาธิปไตยเกิดความเข้มแข็งได้ หากการตื่นตัวทางการเมืองมีสูงจนเกินไป จนไม่อยู่ในกรอบกติกาและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองได้ทั้งหมด อาจจะไปสู่ความไร้ระเบียบของระบอบประชาธิปไตยได้ในที่สุด การอบรมกลุ่มเกลาทางการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่น สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านการเมืองที่พัฒนาขึ้นได้ตามกาลเวลาที่เหมาะสม การเลือกตั้งเป็นสิ่งที่ยาวชนให้ความสนใจและมีการตื่นตัวทางการเมืองเป็นอย่างมาก โดยยังมีปัจจัยอื่น ๆ มาสนับสนุน เช่น สถาบันการกลุ่มเกลาทางการเมือง ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สถาบันสื่อมวลชน และสถาบันทางการเมือง การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนมีสูงและบ่อยครั้ง คณะรัฐประหารได้อ้างเหตุแห่งความวุ่นวายทางการเมืองดังกล่าวทำการรัฐประหารเพื่อยุติปัญหาเพื่อไม่ให้สถานการณ์วุ่นวายบานปลายจนกลายเป็นการจลาจลและรัฐไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งอยู่ในสภาวะรัฐล้มเหลว (Chanruang, 2019) การตื่นตัวทางการเมืองไม่เพียงแต่เป็นวิธีการในการพัฒนาทางการเมืองเท่านั้น แต่เป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับประชาธิปไตยสมัยใหม่ (Sengphairogh, 2012) การตื่นตัวทางการเมืองที่ผ่านมาพบว่า เกิดจากการปลุกเร้าหรือปลุกกระตมให้เกิดการตื่นทางการเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการผลประโยชน์ทางการเมืองให้กับกลุ่มการเมืองบางกลุ่ม มากกว่าที่จะเกิดจากการสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้หันมาตื่นตัว สนใจกับปัญหาบ้านเมืองโดยส่วนรวม การตื่นตัวทางการเมืองมีสูงจนเกินไป จนไม่อยู่ในกรอบกติกา และรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด อาจจะไปสู่ความไร้ระเบียบของระบอบประชาธิปไตยได้ในที่สุด (Phankaew, 2016) การเลือกตั้งเป็นสิ่งที่ยาวชนให้ความสนใจและมีการตื่นตัวทางการเมืองเป็นอย่างมาก โดยยังมีปัจจัยอื่น ๆ มาสนับสนุน เช่น สถาบันการกลุ่มเกลาทางการเมือง ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันกลุ่มเพื่อน สถาบันสื่อมวลชน รวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ถือได้ว่าเป็นปัจจัยด้านการตื่นตัวทางการเมืองอย่างมาก โดยผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับ

กลุ่มเยาวชนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่ศูนย์รวมในด้านต่าง ๆ ทั้งการเมือง การปกครอง การพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศเป็นส่วนใหญ่ การศึกษาวิจัยเรื่อง “การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย” มีฐานคิดที่ว่าอยากส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองให้แก่เยาวชนโดยนำหลักพุทธธรรม หลักอิทธิบาท 4 เข้ามาช่วยเสริมสร้าง แนวคิด อุทิศการณ เจตคติที่ดี ภายใต้อการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย
3. เพื่อเสนอการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วย สถาบันกลุ่มเอกลาทางการเมือง ได้แก่ 1) สถาบันครอบครัว 2) กลุ่มเพื่อนและชุมชน 3) สถาบันการศึกษา 4) สถาบันสื่อมวลชน 5) สถาบันทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ 1) ศรัทธาในระบบประชาธิปไตย 2) เคารพสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) การเคารพมติเสียงส่วนมาก 4) ความยุติธรรม 5) การคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ 6) การอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง 7) การมีส่วนร่วมทางการเมือง

หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ (ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) 2) วิริยะ (ความพากเพียรในสิ่งนั้น) 3) จิตตะ (ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) และ 4) วิมังสา (ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น)

ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประชากร ได้แก่ เยาวชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 30 เขตการเลือกตั้ง (Office of the Election Commission of Bangkok, 2019) ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย โดยผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 24 รูปหรือคน และสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 12 รูปหรือคน

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พื้นที่การเลือกตั้งจังหวัดกรุงเทพมหานครทั้ง 30 เขตการเลือกตั้ง เขตชั้นใน ประกอบด้วย 21 เขตปกครอง คือ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ดินแดง วัฒนา

เขตชั้นกลาง ประกอบด้วย 18 เขตปกครอง คือ พระโขนง ประเวศ บางเขน บางกะปิ ลาดพร้าว บึงกุ่ม บางพลัด ภาษีเจริญ จอมทอง ราษฎร์บูรณะ สวนหลวง บางนา ทุ่งครุ บางแค วังทองหลาง คันนายาว สะพานสูง สายไหม

เขตชั้นนอก ประกอบด้วย 11 เขตปกครอง คือ มีนบุรี ดอนเมือง หนองจอก ลาดกระบัง ดลิ่งชัน หนองแขม บางขุนเทียน หลักสี่ คลองสามวา บางบอน ทวีวัฒนา

โดยการเลือกเขตพื้นที่การปกครองในแต่ละโซนที่มีผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด โซนละ 1 เขต จำนวนทั้งสิ้น 359,749 คน (Office of the Election Commission of Bangkok, 2019)

ทบทวนวรรณกรรม

ความตื่นตัวทางการเมืองเป็นที่มาของการแสดงออกทางการเมืองผ่านการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ได้มองว่าเป็นเพียง “วิธีการ” ทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็น “เป้าหมาย” สำคัญยิ่งในการพัฒนาทางการเมืองอีกด้วย เพราะหากทำให้ประชาชนได้มีความตื่นตัวหรือกระตือรือร้นเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างจริงจังต่อเนื่องในทิศทางที่เหมาะสมแล้ว ย่อมสามารถเข้ามาติดตามและตรวจสอบการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสและเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างจริงจัง (Albritton & Bureekul, 2019) ความตื่นตัวทางการเมืองเป็นผลมาจากการถูกปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมา (Boonkrong & Sripokangkul, 2019) การตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในประเทศไทย เนื่องจากในปัจจุบันมีเทคโนโลยี การได้รับข้อมูลข่าวสาร การเข้าถึงประเด็นเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคมมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้คนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงยุคที่เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้าและเข้าถึงได้ง่าย ย่อมส่งผลให้ความสนใจในทางการเมืองและยังมีสิ่งที่เป็นความสนใจที่กระตุ้นให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น (Wijitwactchararak, 2020) การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ประกอบด้วย (1) การเข้าร่วมรับฟังปราศรัยทางการเมือง (2) การรับฟังข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (3) การสนทนาประเด็นทางการเมือง (4) การร่วมรณรงค์หาเสียง (5) การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และ (6) การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง (Thammayarit, & Bodeerat, 2018) ความตื่นตัวทางการเมือง หมายถึง ระดับความกระตือรือร้นในการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่มีจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย และตระหนักรู้ถึงสิทธิหน้าที่และบทบาทของตนเองในฐานะการเป็นพลเมืองที่ดีในระบบประชาธิปไตย โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่ได้พัฒนาต่อเนื่องมาจากแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลที่เรียกว่า “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Sengphairogh, 2012)

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การตื่นตัวทางการเมืองเป็นการปลูกฝัง ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรมที่ผ่านกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองร่วมกับวัฒนธรรมทางการเมืองโดยใช้ระยะเวลาในการบ่มเพาะ เมื่อได้รับการปลูกเร้าทำให้เกิดความศรัทธาและการรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองคนหนึ่ง ในสังคม จึงทำให้เกิดพลังที่จะสามารถแสดงพฤติกรรมออกมไม่ว่าจะเป็นเชิงบวกหรือเชิงลบนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ต่าง ๆ

วัฒนธรรมทางการเมือง โดยการกล่อมเกลาถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่น โดยอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงค่านิยมในแบบแผนของวัฒนธรรมทางการเมืองให้แตกต่างไปจากวัฒนธรรมทางการเมืองเดิม (Almond & Powell, 1966) กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองซึ่งบุคคลแต่ละคนรู้ตัวตนเองเป็นใครอยู่ในระบบการเมืองให้เกิดมโนคติหรือปฏิกิริยาต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง กระบวนการนี้เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ และยังเป็นกระบวนการที่มีบทบาทต่อบุคลิกภาพ

และประสบการณ์ของบุคคลในแต่ละสังคมนั้น ที่ถูกห้อมล้อมด้วยบรรยากาศทางการเมืองของสังคม ประกอบไปด้วยหน่วยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกลางในการกล่อมเกลทางการเมือง ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา เพื่อนฝูง กลุ่มศาสนา กลุ่มอาชีพ และสื่อมวลชน โดยผ่านเข้าไปทางฉากของการรับรู้ (Rush & Althoff, 1971) ลักษณะสำคัญของการกล่อมเกลทางการเมือง คือ บุคคลแต่ละบุคคล เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นมีประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลายยิ่งขึ้นก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และการกล่อมเกลการเรียนรู้ทางการเมืองอาจเกิดขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อบุคคลได้มีการสัมผัสกับข่าวสาร ค่านิยม และความเชื่อ เกี่ยวกับการเมืองทั้งทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา (Almond, 1956) การกล่อมเกลทางการเมือง มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง คือ 1) กลุ่มที่ตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ทางการเมืองโดยเฉพาะ เช่น พรรคการเมือง 2) กลุ่มที่ตั้งขึ้นเพื่อนวัตถุประสงค์มิใช่ทางการเมือง แต่ใช้ศึกษาทางการเมือง เช่น กลุ่มศาสนา 3) กลุ่มที่ไม่ได้ตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ทางการเมือง เช่น สมาคมกีฬา 4) ประสบการณ์ทางการเมือง การได้สัมผัสกับการเมืองโดยตรงย่อมมีผลต่อการสร้างทัศนคติและค่านิยมอย่างทางการเมือง 5) สื่อมวลชน ได้เข้ามามีบทบาทในการกล่อมเกลทางการเมืองมากขึ้นตามลำดับ หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ เป็นตัวการที่ทำให้การสื่อสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางการเมืองไม่ว่าจากรัฐบาลถึงประชาชน การตื่นตัวทางการเมือง หมายถึง ระดับความกระตือรือร้นในการเคลื่อนไหวทางการเมือง การมีจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย การตระหนักรู้ถึงสิทธิหน้าที่และบทบาทของตนเองในฐานะการเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย โดยพิจารณาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ได้พัฒนาต่อเนื่องมาจากแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลที่เรียกว่า “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย” ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านสถาบันครอบครัว 2) ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชนกลุ่มเพื่อน 3) ด้านสถาบันการศึกษา และ 4) ด้านสื่อมวลชน (Rathachatranon & Akahat, 2019) ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการกล่อมเกลทางการเมือง คือ กระบวนการอบรมปลูกฝังหรือถ่ายทอดให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติและเกิดพฤติกรรมทางการเมืองในทิศทางที่ต้องการโดยทั้งนี้ การกล่อมเกลทางการเมืองนั้นสามารถเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและตลอดชีวิต และบางครั้งอาจเกิดขึ้นได้จากการไม่รู้ตัว ซึ่งสามารถผ่านรูปแบบของกระบวนการกล่อมเกลทางการเมืองได้หลายทางด้วยกัน

วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลแต่ละคนในสังคมจะโตมาและสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้อื่นหนึ่งได้โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า การกล่อมเกลทางการเมือง (Political socialization) กระบวนการชนิดนี้ถือได้ว่าได้เป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมกับมนุษย์ คือ เป็นตัวที่ตั้งเอาวัฒนธรรมเข้าไปมีส่วนร่วมหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์อย่างมากมาย (Jumbala, 2010) วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) หมายถึงแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) (Adiwatanasit et al.; Sociology, 2006) วัฒนธรรมการเมือง คือแบบแผนของทัศนคติและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองของกลุ่มสมาชิกของระบบการเมืองหนึ่ง ทั้งนี้ภายในวัฒนธรรมการเมืองหนึ่งสามารถมีวัฒนธรรมการเมืองย่อย ๆ เกิดขึ้นได้ และวัฒนธรรมการเมืองในแต่ละสังคมนั้น ถูกกำหนดขึ้นหรือได้รับอิทธิพลจากสภาวะแวดล้อมหลายประการ เช่น ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา โดยผ่านกระบวนการขัดเซลาทางสังคมโดยสถาบันต่าง ๆ เพื่อจะถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งอย่างต่อเนื่อง และมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เสมอ (Untrongchit, 2011)

ดังนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” เป็นแบบแผนพฤติกรรมของคนในสังคม ในลักษณะของความเชื่อ ทศคติ ขนบประเพณีที่หล่อหลอมให้แต่ละบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งปรากฏอยู่ในระบบการเมืองซึ่งเกิดจากการอบรมกล่อมเกลารวมทั้งการเมืองซึ่งนำไปสู่การแสดงออกทางการเมือง

หลักอิทธิบาท 4 สูตรสำเร็จของชีวิตตามที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสไว้ว่า จิตเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย จิตประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยจิต เพราะฉะนั้น ความสำเร็จจึงอยู่ที่ใจไม่ว่าเราจะต้องทำอะไรหากเราตั้งใจกำหนดจิตไว้ให้มั่นคง ทุกสิ่งจะสำเร็จได้ตั้งใจ และอิทธิบาท 4 ให้ถึงขั้น คือทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยใจรัก ด้วยความพากเพียร ด้วยใจจดจ่อ และใช้ปัญญาไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ แล้วความสำเร็จจะไม่หนีไปไหน (Woraurai, 2007) หลักอิทธิบาทธรรม 4 เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ได้มากมาย เช่น การปฏิบัติธรรม การทำงาน การจัดการเรียนการสอนหนังสือหรือในการดำเนินชีวิต หลักอิทธิบาท ธรรม 4 ประการประกอบด้วย ฉันทะ หมายถึง สร้างความพอใจในการทำงาน วิริยะ หมายถึง ความขยัน หมั่นเพียร จิตตะ หมายถึง ความมีจิตใจมุ่งมั่นต่อปัญหาหรืออุปสรรค วิมังสา หมายถึง การรู้จักใช้ปัญญา ใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย (Phra Maha Banjong Tisarano (Sisuk), 2017)

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า อิทธิบาท 4 อันเป็นหลักที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ในการสนับสนุนส่งเสริมให้การกระทำนั้น ๆ ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย 1) ฉันทะ หมายถึง ความพอใจ ความรักใคร่ในสิ่งนั้น และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ หมายถึง มีความพากเพียร วิริยะ อุตสาหะ 3) จิตตะ หมายถึง ความเอาใจใส่ในสิ่งนั้น ค้นหาข้อมูลที่เป็นจริง 4) วิมังสา หมายถึง เข้าใจงาน สอดส่อง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

วิธีวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เยาวชนที่มีอายุ 18 – 25 ปี ที่มีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 เขตพื้นที่การเลือกตั้ง โดยการเลือกเขตพื้นที่การปกครองในแต่ละโซนที่มีผู้มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด โซนละ 1 เขต จำนวนทั้งสิ้น 359,749 คน (Office of the Election Commission of Bangkok, 2019)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรของ Yamane (1967) เมื่อกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน และทำการคัดเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยทำการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับเยาวชนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้

คะแนนเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย โดยผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 24 รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เป็นไปในลักษณะของการประชุมกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อมูลตรงตามที่กำหนดไว้ หรือเป็นข้อค้นพบใหม่ คือ ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญจำนวน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 รูป/คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในเวลาเดียวกับการเก็บ รวบรวมข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในด้านการช่วยให้เห็นภาพหรือโครงสร้างของการศึกษา ดังนั้น เมื่อสัมภาษณ์เสร็จจึงมีการถอดเทปออกมาอย่างรวดเร็วและทำการวิเคราะห์เพื่อให้ข้อมูลสามารถ สนับสนุนและอ้างอิงในส่วนต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้คำถามการวิจัยเป็นตัวตั้งซึ่งการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ นำไปสรุปเป็นข้อมูลของผู้วิจัย ต้องมีความเชื่อมโยงและบูรณาการสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การตีความและอภิปรายผลที่เป็นเอกภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

สภาพทั่วไปของการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ด้านการกล่อมเกลாதทางการเมือง สถาบันครอบครัวไม่ค่อยมีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนเนื่องจากครอบครัวให้อิสระทางด้านความคิดไม่บังคับอาจจะมีการพูดคุยเรื่องการเมืองบ้างแต่ไม่เข้มข้น ถึงแม้ผู้ปกครองพูดเรื่องการเมืองเยาวชนก็จะฟังแต่ไม่เชื่อและไม่ทำตาม ด้านอิทธิพลของสื่อ การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนนั้น ในปัจจุบันสื่อโซเชียล มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเยาวชน อีกทั้งง่ายสะดวกอยู่ในมือ ดังนั้นเมื่อเยาวชนเสพข้อมูลข่าวสารจากสื่อโดยขาดการพิจารณาไตร่ตรอง ก็มีผลต่อการเชื่อได้โดยง่าย เช่น ถึงแม้ว่าฟังข่าวเดียวกันแต่เขาจะมีความเชื่อ หรือมีความคิดอีกมุมมองหนึ่งซึ่งอาจจะแตกต่างกัน เยาวชนมีความเชื่อตามกลุ่มเพื่อน ตามคนที่มีความคิดเหมือนกัน อุดมการณ์เดียวกัน เยาวชนเชื่อเพื่อนและจากสถาบันการศึกษามากกว่าเชื่อผู้ปกครอง รวมถึงสถาบันทางการเมืองก็มีผลต่อความตื่นตัวของเยาวชน ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองย่อมมีผลต่อคุณค่า ความเชื่อ ทศนคติและแนวคิดทางการเมืองที่ สัมผัสมา กับบุคคลแต่ละยุคแต่ละสมัย จนกลายเป็นแบบแผนทางการเมือง โดยเป้าหมาย คือการบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองของเยาวชนเป็นอย่างมาก วัฒนธรรมทางการเมืองก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับการกล่อมเกลาททางการเมือง เนื่องจากเยาวชนอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ไม่อยากได้ผู้นำที่มาจากระบบอุปถัมภ์ เพราะเขามีความเชื่อว่าจะระบบอุปถัมภ์นำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย เยาวชนจึงอยากได้นักการเมืองรุ่นใหม่ ใจซื่อ มือสะอาด ปราศจากคอร์รัปชัน

ผลการศึกษาวិเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 400 ฉบับ ดังนี้
ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ดังต่อไปนี้

ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นจริง	ลำดับ
1. สถาบันการกล่อมเกลางานทางการเมือง	3.45	0.80	มาก	3
2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	3.92	0.68	มาก	1
3. หลักอิทธิบาท 4	3.66	0.77	มาก	2
รวม	3.69	0.74	มาก	

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.92$) หลักอิทธิบาท 4 ($\bar{X} = 3.66$) และด้านการกล่อมเกลางานทางการเมือง ($\bar{X} = 3.45$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปร

Coefficients					
Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
1	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
(Constant)	.956	.213		4.488	.000
X1	.185	.040	.201	4.656	.000
X2	.546	.047	.507	11.729	.000
X3	.112	.050	.102	2.259	.024

Dependent Variable: Y

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านการกล่อมเกลางานทางการเมือง (X1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (X2) และหลักอิทธิบาท 4 (X3) มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย (Y) ร้อยละ 37.7

3. การส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) เยาวชนจะต้องเกิดความพึงพอใจและได้รับข้อมูลที่เป็นจริง มีความคิด ความเชื่อ และทัศนคติที่ดี เพื่อจะได้เป็นแนวทางที่ดีต่อการสนับสนุนในระบอบประชาธิปไตย 2) ด้านวิริยะ (ความพากเพียรในสิ่งนั้น) เยาวชนต้องมีความเพียร มีเหตุมีผล มีความสนใจทุกอย่างต้องสอดคล้องกัน เยาวชนต้องมีความสนใจทางการเมืองเป็นสิ่งที่ดีถือว่าเป็นหน้าที่หลักของพลเมือง และควรปฏิบัติให้ถูกต้องตามกระบวนการขั้นตอน ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสังคม ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน พากเพียรในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ประพฤติตนเป็นพลเมืองที่ดี 3) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) เยาวชนควรเคารพต่อกฎหมายและกติกาสังคม และควรมีสติต่อการใคร่ครวญ ไตร่ตรองก่อนที่จะทำอะไรลงไป เพื่อความสงบสุขของบ้านเมือง ควรมีวิสัยทัศน์ เจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เยาวชนควรได้รับการปลูกฝังที่ดี สร้างสรรค์จิตสำนึกที่ดี เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี 4) ด้านวิมังสา (ความหมั่นสอดส่องเหตุผลของสิ่งนั้น) เยาวชนควรสนใจต่อการ

กระทำหรือการตัดสินใจอะไรลงไป เช่น การจะไปเลือกตั้ง เขาวชนต้องศึกษาว่าพรรคใดที่จะเหมาะสมต่อการเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศ และเขาวชนต้องคอยหมั่นสอดส่องการทำงานเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

อภิปรายผล

สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ด้าน การกล่อมเกลากองการเมือง ประกอบไปด้วย 1) สถาบันครอบครัว 2) กลุ่มเพื่อนและชุมชน 3) สถาบันการศึกษา 4) สถาบันสื่อมวลชน และสถาบันทางการเมือง ซึ่งมีผลอย่างมากเนื่องจากการแข่งขันในยุคการเมืองปัจจุบันมีการปรับตัว มีการพัฒนากันมากขึ้นโดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ Sengphairogh (2012) ที่ศึกษาความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 พบว่า ความตื่นตัวทางการเมือง การกล่อมเกลากองการเมืองรวมถึงการสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ที่มีจุดก่อกำเนิดมาจากความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลในสังคม แม้จะเกิดจากกระบวนการอบรม หล่อหลอม และปลูกฝังสืบทอดต่อเนื่องเป็นเวลานาน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ทัศนคติต่าง ๆ เหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) จึงสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ และยิ่งสอดคล้องกับ Boonkrong & Sripokangkul (2019) ศึกษาวิจัยเรื่องนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกับความตื่นตัวทางการเมือง พบว่า สถาบันกล่อมเกลากองการเมือง มีบทบาทต่อความตื่นตัวทางการเมือง มีความเข้าใจทางการเมืองเป็นอย่างดี แต่มีทัศนคติสนใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อย และนักศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์คือเฟซบุ๊กมากที่สุด

ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ประเด็น 1) การศรัทธาในระบบประชาธิปไตย 2) การเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) การเคารพมติของเสียงส่วนมาก 4) ความยุติธรรม 5) การคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ 6) การอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง 7) การมีส่วนร่วมทางการเมืองวัฒนธรรมกับการเมืองเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น วัฒนธรรมการเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้ง ความเชื่อในการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม โดยเกิดจากการถ่ายทอดการเรียนรู้ในสังคมที่แตกต่างกันไป จนมีพฤติกรรมการแสดงออกหรือไม่มีพฤติกรรมแสดงออกทางการเมืองก็ได้ โดยวัฒนธรรมทางการเมืองจะได้รับการปลูกฝังให้สมาชิกในกลุ่มมีความคิด อุดมการณ์ความเชื่อ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewmoragot (2018) เกี่ยวกับวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่าด้านลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นจะเป็นไปในรูปแบบของการพูดคุยเรื่องการเมือง แต่ที่เป็นหลักคือการไปเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญ ด้านลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่วัยรุ่นพึงประสงค์ ได้แก่ (1) ต้องการพื้นที่เพื่อใช้ในการแสดงออกทางการเมือง (2) การเลือกตั้ง (3) มีส่วนร่วมในการเลือกผู้ปกครองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง แนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่น

การนำหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบบประชาธิปไตยที่มีต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า สามารถนำมาบูรณาการได้ ดังนี้ ด้านฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น เยาวชนต้องรู้จักหน้าที่ของตนเองเป็นสำคัญ รู้จักเหตุ รู้ผล รู้จักตน รู้จักประมาณ ต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีในระบบประชาธิปไตย ด้านวิริยะ เยาวชนต้องพากเพียรเล่าเรียนศึกษาพัฒนาตนเองเพื่อได้รับความรู้ที่ดีมีประโยชน์

ต่อการพัฒนาตัวและพัฒนาประเทศชาติต่อไป มีความมุ่งมั่นเพียรพยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง อย่างสม่ำเสมอ ด้านจิตตะมีจิตใจฝักใฝ่ทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ และที่สำคัญที่สุดส่งเสริมใน ทุกวิถีทางให้เยาวชนรู้จักวิเคราะห์ แยกแยะ ใช้สติปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรองในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองอย่างมีสติไม่ใช้อารมณ์เป็นตัวตัดสินใจในทุกกิจกรรมทางการเมืองที่เข้าร่วม จะทำให้เกิดการเมืองเชิงสร้างสรรค์และเป็นไปอย่างสันติสุขของประเทศ ด้านวิมังสา (ความหมั่นสอดส่องเหตุผลของสิ่งนั้น)เยาวชนควรสนใจต่อการกระทำหรือการตัดสินใจอะไรลงไป ตัวอย่างเช่น การจะไปเลือกตั้งเยาวชนต้องศึกษาก่อนว่าพรรคใดที่จะเหมาะสมต่อการเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนเราในการบริหารประเทศ เมื่อตัดสินใจเลือกแล้วต้องคอยหมั่นสอดส่องการทำงานเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย หมั่นสอดส่องเหตุผลในสิ่งนั้น เหมือนกระจกเงา ที่คอยดูแล สอดส่องการทำงานของภาครัฐและคอยให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เพื่อจะให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองและเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับ Phramaha Banjong Tisarano (Srisuk) (2017) ได้ทำการวิจัยศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนปริยัติคุณรรสวิทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่า อิทธิบาทธรรม 4 เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ได้มากมาย เช่น การปฏิบัติธรรม การทำงาน การจัดการเรียนการสอนหนังสือหรือในการดำเนินชีวิต ด้านฉันทะ หมายถึง สร้างความพอใจในการทำงาน ประสงค์จะทำยิ่งขึ้น ด้านวิริยะ หมายถึง ความขยัน หมั่นเพียร ด้านจิตตะ หมายถึง ความมีจิตใจสู้ไม่ท้อถอยต่อปัญหาหรืออุปสรรค ด้านวิมังสา หมายถึง การรู้จักใช้ปัญญา ใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบด้านในการทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับ Phra Boonpeng Sittivongsa et al. (2019) ได้ศึกษาการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี คือ 1) ด้านฉันทะ (ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากร ที่มีอยู่พิจารณาในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นอย่างรอบครอบและทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 2) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความจริงจังในการบริหารจัดการท้องถิ่นและสร้างเสริมความรับผิดชอบในตัวบุคลากร 3) ด้านจิตตะ (ความตั้งใจในสิ่งที่ทำอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความเสียสละตั้งใจในการบริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ขององค์กรเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการเสริมสร้างความเข้าใจ 4) ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรองหาเหตุผล) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้สติกำกับในการควบคุมอารมณ์ในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบร่วมกันเสริมสร้างลักษณะนิสัยในทางบวก

สรุปผล

การวิจัยเรื่องการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย โดยเน้นการนำหลักอิทธิบาท 4 ด้านฉันทะ (ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) ด้านวิริยะ (ความพากเพียรในสิ่งนั้น) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) และด้านวิมังสา (ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น) มาบูรณาการเข้ากับกระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมือง ได้แก่ สถาบันครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน สถาบันการศึกษา ด้านสื่อมวลชน และด้านสถาบันทางการเมือง เพื่อส่งผลถึงพฤติกรรมทางการเมืองที่แสดงออกมาอย่างมีระเบียบแบบแผน กลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ 1) การศรัทธาในระบบประชาธิปไตย 2) การเคารพสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) การเคารพมติเสียงส่วนมาก 4) ความยุติธรรม 5) การคำนึงถึง

ผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ 6) การถอดถอนออกกันต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง 7) การมีส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมจะส่งผลให้การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ คือ

1. ด้านความเชื่อมั่นต่อระบอบการเมืองไทย กระบวนการกล่อมเกลາทางการเมือง ต้องปลูกฝัง ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจให้กับเยาวชนเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เข้าใจถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคลซึ่งไม่มีใครสามารถละเมิดได้ สิทธิเสรีภาพเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของทุกคน การปกครองระบอบประชาธิปไตยเหมาะสมกับสังคมไทย

2. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สถาบันการศึกษาควรเน้นย้ำส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ หน้าที่ สิทธิของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงสถาบันด้านอื่น ๆ ที่ต้องสนับสนุนส่งเสริมไปพร้อม ๆ กัน การส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ รักและศรัทธาการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. ด้านการสื่อสารทางการเมือง อิทธิพลของสื่อย่อมมีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนอย่างสูง เนื่องจากเยาวชนติดต่อกันผ่านสื่อมากขึ้น เยาวชนติดตามข้อมูลข่าวสารทางสื่อโซเชียล เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ไลน์ อินเทอร์เน็ต อีกทั้งสื่อมีส่วนสำคัญในการบ่มเพาะ ความรู้ความคิด ความเชื่อ อุทิศการณ์ทางการเมือง รวมถึงสื่อสามารถชักจูง โน้มน้าวความคิดต่อเยาวชนได้

4. ด้านความปรารถนาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยอาจจะได้รับการปลูกฝังกล่อมเกล่าโดยการสอดแทรกความรู้ต่าง ๆ เข้ามาในกิจกรรมเพื่อเป็นให้เกิดความเคยชินเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย รวมถึงดึงดูดความสนใจเพื่อให้เยาวชนติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ เพื่อให้เห็นถึงประโยชน์ความสำคัญต่อการบริหารและการพัฒนาประเทศชาติ โดยชักชวนเพื่อนและคนอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อสร้างสรรค์ หรือพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่นการประท้วงเมื่อเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม

5. ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย เยาวชนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะกฎหมายคือเครื่องมือให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทุกคนในสังคมประชาธิปไตยมีสิทธิ์ต่อสู้ มีความหวังและเรียกร้อง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานที่ดี การต่อสู้หรือการเรียกร้องของประชาชนโดยสงบเป็นสิ่งที่ได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมายซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการปกครองประเทศ เยาวชนจะต้องช่วยสอดส่อง ดูแล ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน การตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องที่ยากลำบาก ล่าช้า บางครั้งก็หาหน่วยงานที่จะมารับผิดชอบตรวจสอบไม่ได้ ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตสำนึกที่ดี ตั้งใจทำงาน เยาวชน ต้องการนักการเมืองที่ความโปร่งใส ทำงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- เชนนโยบาย

1) ควรส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และเปิดกว้างให้เยาวชนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างเสรี แต่อยู่ในกรอบของกฎหมาย

2) การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยผ่านระบบการกล่อมเกล่าทางการเมือง เพื่อปลูกฝังความศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย โดยใช้สื่อโซเชียลต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ เช่น การณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนเข้าใจว่าคือหน้าที่ที่สำคัญและการเสนอนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้เยาวชนเกิดการตื่นตัวทางการเมือง เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

3) สื่อสารมวลชน ควรเสนอข่าวสารทางการเมืองที่ชัดเจนรอบด้าน และภาครัฐไม่ควรควบคุมสื่อมากเกินไป ทำให้เยาวชนยิ่งอยากทราบถึงข้อมูลที่แท้จริง จึงเกิดการค้นหาและทำให้เกิดภาวะต่อต้านรัฐบาลในการบิดเบือนข้อมูล ซึ่งสามารถนำไปสู่กิจกรรมทางการเมืองที่ไม่สร้างสรรค์

4) การส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมือง โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรม ได้แก่ หลักอิทธิบาท 4 เข้ามาส่งเสริม โดยผ่านสถาบันกลุ่มเกลาทางการเมืองเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกที่ดี เกิดการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ ทำหน้าที่พลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย

- เชิงปฏิบัติการ

1) สถาบันการกล่อมเกลาทางการเมือง คือ กระบวนการอบรมปลูกฝังหรือถ่ายทอดให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ ควบคุมรู้ความเข้าใจ ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ และเกิดพฤติกรรมทางการเมืองรูปแบบต่าง ๆ ควรปลูกฝังแนวความคิดที่ดี และอบรมเลี้ยงดูลูกหลานให้เป็นพลเมืองที่ดี เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักในการพัฒนาสังคม

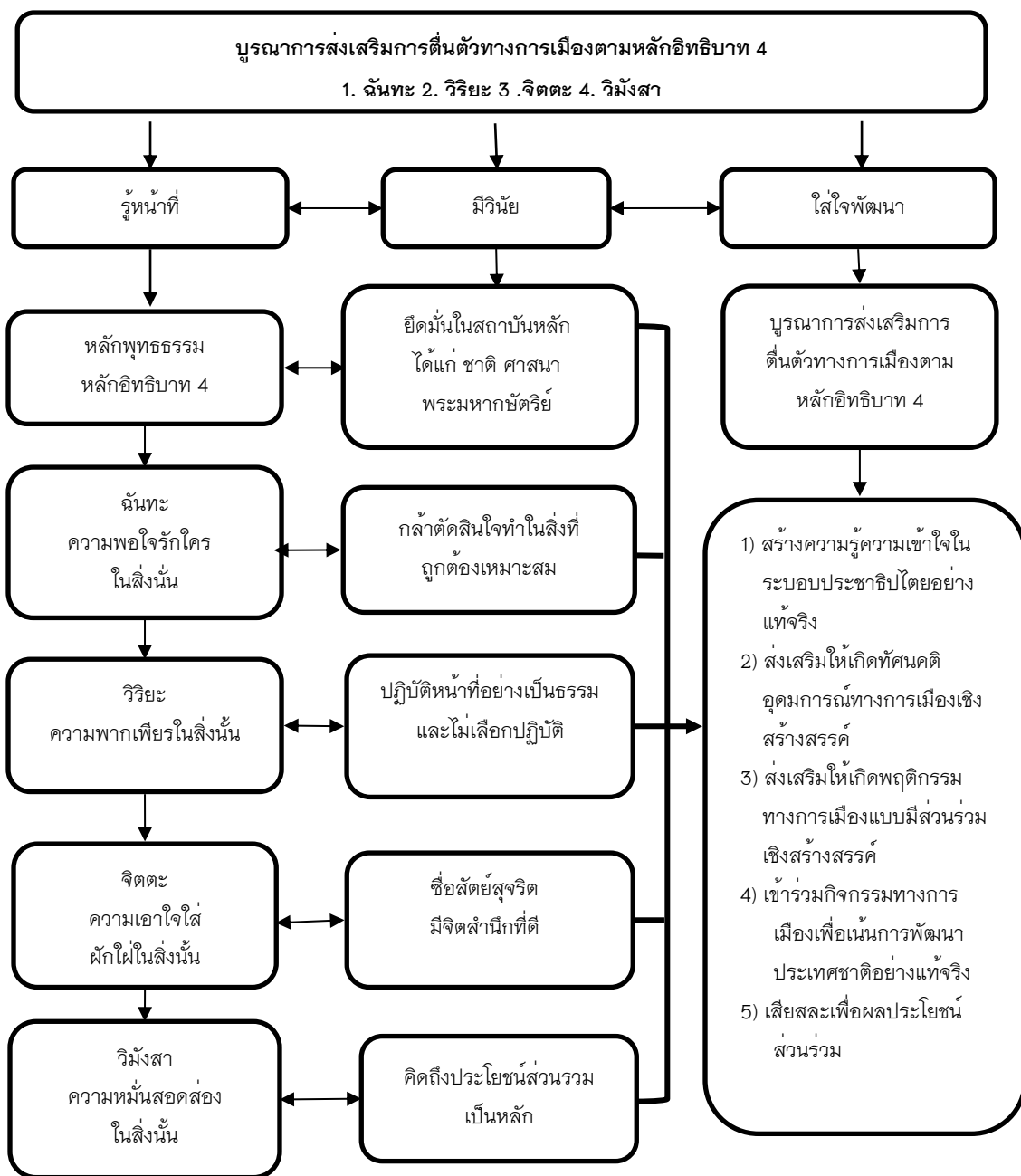
2) สถาบันการศึกษาควรมีหลักสูตรเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นด้านสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคม มีจิตสำนึกที่ดีมีความรักชาติ มีความภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีเกียรติและศักดิ์ศรี รวมถึงส่งเสริมความเข้าใจทางการเมืองและความรู้ความสนใจทางการเมือง เช่น ความสนใจที่จะติดตามข่าวสารทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง การที่คนมีสิทธิทางการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด และออกไปใช้สิทธินั้นอย่างสม่ำเสมอ

3) วัฒนธรรมทางการเมือง คือ แบบแผน พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของบุคคลที่ได้รับการปลูกฝัง อบรมและถ่ายทอดสืบต่อกันมา ควรส่งเสริมให้เยาวชนมีพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์

4.) ใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์ เป็นช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อาจเผยแพร่ข้อมูลให้มากขึ้นเพื่อให้เยาวชนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ดีได้

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการวิจัยเรื่อง การตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปสังเคราะห์สร้างเป็นความรู้เชิงนวัตกรรมได้ตั้งแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัย

รู้หน้าที่ โดยการนำหลักพุทธธรรม มาส่งเสริมการการประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิต หมายความว่า หลักพุทธธรรมคือ หลักอิทธิบาท 4 มาส่งเสริมการบูรณาการเพื่อการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปของไทย คือ ด้านฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น เยาวชนต้องรู้จักหน้าที่ของตนเองเป็นสำคัญ รู้จักเหตุ รู้ผล รู้จักตน รู้จักประมาณ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย ด้านวิริยะ เยาวชนต้อง พากเพียรศึกษาเล่าเรียนพัฒนาตนเองเพื่อได้รับความรู้ที่ตีมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวเองและพัฒนาประเทศชาติต่อไป มีความมุ่งมั่นเพียรพยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง อย่างสม่ำเสมอ ด้านจิตตะมีจิตใจฝักใฝ่ทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์

และที่สำคัญที่สุดส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักวิเคราะห์ แยกแยะ ใช้สติปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรอง ทำให้เกิดการเมืองเชิงสร้างสรรค์และเป็นไปอย่างสันติสุขของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไป ด้านวิมังสา (ความหมั่นสวดสวดเหตุผลของสิ่งนั้น) เยาวชนควรสนใจต่อการกระทำหรือการตัดสินใจอะไรลงไป เช่น การไปเลือกตั้ง เยาวชนต้องศึกษาก่อนว่า พรรคใดที่จะเหมาะสมต่อการเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศ เมื่อตัดสินใจเลือกแล้วต้องคอยหมั่นสวดสวดการทำงานเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ถือได้ว่าเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของสังคมในระบอบประชาธิปไตย เหมือนกรรเจกเงาที่คอยดูแลสวดสวดการทำงานของภาครัฐและคอยให้ความร่วมมือในด้านต่างๆเพื่อจะให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองและเข้มแข็งต่อไป

มีวินัย หมายความว่า เยาวชนควรได้รับการกล่อมเกลา ปลูกฝังให้ได้รับความรู้ รู้จักหน้าที่ของตน มีระเบียบวินัย เยาวชนที่ดีควรจะเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม จะต้องมีความระมัดระวังในการดำเนินชีวิต ได้แก่ 1) การเสียสละต่อส่วนรวม เป็นคุณธรรมที่ช่วยในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า เพราะถ้าสมาชิกในสังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และยอมเสียสละผลประโยชน์ส่วนตน จะทำให้สังคมพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วและมั่นคง 2) การมีระเบียบวินัยและรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นคุณธรรมที่ช่วยให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข เพราะถ้าสมาชิกในสังคมยึดมั่นในระเบียบวินัย รู้และเข้าใจสิทธิของตนเอง ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด 3) ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญ เพราะหากสมาชิกในสังคมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน นักการเมืองเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชนมีความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย มีอุดมการณ์ที่ดีที่ส่งเสริมพัฒนาประเทศชาติ ก็จะทำให้สังคมมีแต่ความเจริญ ประชาชนมีแต่ความสุข

ใส่ใจพัฒนา หมายถึงว่า เพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทุกหน่วยงาน ทุกสถาบันควรสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง ให้เยาวชนเห็นความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้อง ดำเนินการกิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องชอบธรรมอย่างสร้างสรรค์ต่อไป รวมถึงการส่งเสริมให้เยาวชนให้มีความรัก ความเชื่อ ความศรัทธา ทัศนคติทางการเมืองที่ดี เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

References

- Adiwatanasit, C. et al. (2009). *Sociology* (14th ed.). Bangkok: Kasetsart University.
- Albritton, R. B., & Bureekul, T. (2019, October 1). *Continuity of Democracy in Thailand: Election Senators 2000*. King Prajadhipok's Institute. Retrieved May 10, 2020, from <https://www.kpi.ac.th/knowledge/book/data/397>
- Almond, G. A. (1956). Comparative Political Systems. *The Journal of Politics*, 18(3), 391–409.
- Almond, G. A., & Powell, G. B. (1966). *Comparative Politics: A Developmental Approach*. Boston: Little, Brown and Company.
- Boonkrong, K., & Sripokangkul, S. (2019). Khon Kaen University students and Political Awareness. *Journal of Public Administration and Politics*, 8(3), 94–119.

- Chanruang, C. (2016, May 11). *Thai Political Culture*. Bangkokbiznews. Retrieved February 10, 2021, from <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/637713>
- Jumbala, P. (2010). *Introduction to Political Systems*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Kaewmoragot, P. (2018). Political Participation Culture of Youths in Multicultural Society: A Case Study of Thepha District, Songkhla Province. *Journal of Thonburi University*, 12(Special Edition), 218–225.
- Office of the Election Commission of Bangkok. (2019.). Summary of polling stations, voters, population, Households. Retrieved August 21, 2020, from <https://www.ect.go.th/bangkok/main.php?filename=index>
- Phankaew, A. (2014, April 4). *Supreme Council Peeling: Empowering Game, Inspection and Benefit*. ThaiPublica. Retrieved May 10, 2020, from <https://thaipublica.org/2014/04/inside-thai-parliament-3/>
- Phra Boonpeng Sittivongsa., Luangsurin, Y., Patinyaviboon, A., & Boonmee, K. (2019). The Use of the 4 ITHI Principles in Regional Management Si-O, Kumphawapi District, Udon Thani Province. *Journal of MCU Nakhondhat*, 6(5), 2459–2480.
- Phramaha Banjong Tisarano (Srisuk). (2017). *A Study of Application of the Four Paths of Accomplishment (Iddhipada) in Educational Organizing in Pariyatkhunroswitthaya School in Meaung Surin District, Surin Province*(Master of Arts, Buddhist Studies). Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Rathachatranon, W., & Akahat, N. (2019). Causal Relation Between Political Awareness and Democratic Political Efficacy Sense of Undergraduate Students in the Universities in Bangkok and Metropolitan Area. *Governance Journal*, 8(1), 27–39.
- Rush, M., & Althoff, P. (1971). *An Introduction to Political Sociology*. London: Nelson.
- Sengphairogh, W. (2012). *Political Consciousness and the Development of Democratic Political Culture among the Youths in Education Institutes in Bangkok during B.E. 2549–2554*(Doctor of Philosophy, Political Communication). Krirk University.
- Thammayarit, T., & Bodeerat, C. (2018). Political Awareness Situation of Residents in Udon Thani Municipality. *Local Administration Journal*, 11(2), 55–71.
- Untrongchit, N. (2011). *Political Science*. Bangkok: Chulalongkorn University.

Wijitwactchararak, K. (2020). The Political Alertness of New Generation in Thailand. *Journal of Yanasangvorn Research Institute*, 11(1), 91–103.

Woraurai, S. (2007). *Making Life Well and Happy* (10th ed.). Bangkok: Amarin.

Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper and Row.